

Annie Ernaux
Évek

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Annie Ernaux: *Les années*

Éditions Gallimard, Paris, 2008

*Cet ouvrage a bénéficié du soutien des Programmes
d'aide à la publication (P.A.P.) de l'Institut français.*

*Ez a mű a Francia Intézet Könyvtámogatási
Programjainak (P.A.P.) keretében jelent meg.*

© Éditions Gallimard, Paris, 2008

Hungarian translation © Lőrinszky Ildikó, 2021

A háború utáni ünnepnapokon, a végtelenül hosszúra nyúló étkezések alatt a semmiből előbújva formát öltött a már megkezdődött idő, az, amelyet olykor mintha kimerevítettek volna a szülők, akik ilyenkor semmibe vesző tekintettel elfelejtettek válaszolni nekünk, az az idő, amelyben mi még nem voltunk, amelyben soha nem leszünk, a korábbi idő. A vendégek sokszólamú kórusként elevenítették fel a nagy közösségi események történetét, amelybe így akarva-akaratlan mi is belekerültünk.

Újra meg újra felidézték a zord '42-es telet, az éhezést és a marharépat, az élelmiszer- és dohányjegyeket, a bombatámadásokat

a háborút előrejelző északi fényt

az összeomláskor az utakat ellepő kerékpárokat és szekereket, a kifosztott üzleteket

a szerencsétlen embereket, akik házuk romjai között kutattak a fényképeik és a pénzük után

a németek érkezését – mindegyikük pontosan megmondta, *hol*, melyik városban –, a mindig feddhetetlen angolokat, a fésztelen amerikaiakat, a kollaboránsokat, az ellenállásban részt vevő szomszédot, X lányát, akinek a felszabadulásakor leborotvták a haját

a lebombázott Le Havre-ot, amely a földdel vált egyenlővé, a feketepiacot

a propagandát

a menekülő fritzeket, akik Caudebecnél agyonhajszolt lovak hátán keltek át a Szajrán

a parasztasszonyt, aki hatalmasat szellent egy vonatfülkében, ahol németek is vannak, és fennhangon kijelenti: „ha nem mondhatjuk ki, legalább szagolják”

Mivel mindenki osztozott az éhségben és a félelemben, minden mondatban szerepelt a „mi” vagy „az ember”.

Pétaint emlegetve megvonták a vállukat, túlságosan öreg és szenilis volt már, amikor jobb híján hozzá fordultak. Utánozták a levegőben megforduló V–2 ballisztikus rakéták pályáját és hangját, mutatták, hogyan kötötte gúzsba testüket a rémület, és hogy fennartsák a hallgatóság figyelmét, felidézték a legdrámaibb pillanatok vívódásait, *most mihez kezdjek*.

Ezt a halottakkal és erőszakkal, rombolással teli elbeszélést olyan lendülettel adták elő, amelyet idő-ről időre megfékezett egy érces hangon megszólaló ünnepélyes kijelentés, „ez soha többé nem történhet meg újra”, aztán csend következett, mintha egy titokzatos hatalomhoz intéztek volna figyelmeztetést, iménti lelkesedésük miatt szégyenkezve.

De csak arról beszéltek, amit láttak, amit fel lehetett eleveníteni evés-ivás közben. Nem volt bennük sem elég tehetség, sem elég meggyőződés ahhoz, hogy arról beszéljenek, amit tudtak, de nem láttak a saját szemükkel. Tehát nem volt szó sem az auschwitzi vagonokba beszálló zsidó gyerekekről, sem az éhen halt foglyokról, akiknek a tetemét reggelenként összegyűjtötték a varsói gettóban, sem a hirosimai tízezer fokról. Ekkoriban rögzült bennünk az a benyomás, amelyet később a történelemórák és dokumentumfilmek sem oszlattak el: hogy a krematóriumok és az atombomba nem ugyanahhoz a korszakhoz tartoztak, mint a feketepiacon vásárolt vaj, a bombariadók és az óvóhelyként használt pince.

Összehasonlításképpen felidézték az előző háborút, a vérben és dicsőségben megnyert '14-est, amelyet a férfiak háborújaként emlegettek, az asztalnál ülő nők tiszteletteljes hallgatásától övezve. Meséltek a Chemin des Dames-ról és Verdunról, a gázmérgezést szenvedett katonákról, az 1918. november 11-én megszólaló harangokról. Falvak nevét sorolták, ahová egyetlenegy fiúgyerek sem tért vissza a frontról. A sáros lövészárkokban fekvő katonákat szembeállították azokkal, akik 1940-ben fogságba estek, öt éven

át biztonságos, meleg helyen voltak, és még bombák sem hullottak a fejükre. Megvitatták, kinek jutott ki több a hősiességből és a tragédiából.

Visszanyúltak azokig az időkig, amikor ők még meg sem születtek, felidéztek a krími háborút, az 1870-es porosz–francia háborút, amikor a párizsiak patkányt ettek.

A felidézett múlt kizárólag háborúkról és éhezésről szólt.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., 2021-ben
Felelős vezető György Géza vezérigazgató

Felelős szerkesztő Orzós Ágnes
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
A borítót Árvai Judit,
a kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9067
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3529 0